

FINANČNÁ SPRAVODAJSKÁ JEDNOTKA

VÝROČNÁ SPRÁVA 2021

Vážení čitatelia,

dovoľujeme si Vám predstaviť Výročnú správu finančnej spravodajskej jednotky Prezídia Policajného zboru, ktorá sumarizuje rok 2021.

Rok 2021 bol druhým rokom pandémie COVID-19, no aj napriek nepriaznivej celospoločenskej situácii finančná spravodajská jednotka pokračovala v úspešnom plnení svojich úloh vyplývajúcich najmä zo zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu. Finančná spravodajská jednotka sa rýchlo a efektívne dokázala prispôbiť zmeneným podmienkam a potrebnú výmenu informácií, pracovné stretnutia a školiace aktivity realizovala online

formou.

Výročná správa kvalitatívne a kvantitatívne sumarizuje činnosť finančnej spravodajskej jednotky za uplynulý rok 2021, obsahuje informácie o aktuálnom vývoji v oblasti ochrany pred legalizáciou výnosov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu a prognózy jej ďalšieho vývoja v Slovenskej republike. Súčasťou výročnej správy sú aj štatistické údaje, ktoré tieto informácie dopĺňajú, v komparácii s rokmi 2019 a 2020.

Prezentované a hodnotené výsledky za rok 2021 by neboli možné bez dobrej spolupráce s celým spektrom povinných osôb, predovšetkým s povinnými osobami z bankového sektora, vrátane spolupráce s colnou a finančnou správou, ktoré prispievajú významným dielom k dosahovaniu výsledkov v oblasti ochrany pred legalizáciou výnosov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu. Pre kvalitné plnenie našich úloh sú nemenej dôležité súčinnostné vzťahy s útvarmi Policajného zboru, ako aj so zahraničnými spravodajskými jednotkami, a to najmä v oblasti preverovania jednotlivých prípadov na medzinárodnej úrovni.

Z pozície riaditeľa finančnej spravodajskej jednotky chcem vyjadriť veľké poďakovanie príslušníkom finančnej spravodajskej jednotky a oceniť ich profesionálne odvedenú prácu v uplynulom roku.

plk. Mgr. František Sailer
riaditeľ

FINANČNÁ SPRAVODAJSKÁ JEDNOTKA PREZÍDIA POLICAJNÉHO ZBORU

Finančná spravodajská jednotka Prezídia Policajného zboru (ďalej len „FSJ“) plní svoju funkciu už od roku 1996. Historickým predchodcom FSJ boli odbor finančného spravodajstva úradu finančnej polície správy kriminálnej a finančnej polície Prezídia Policajného zboru (od 01. 11. 1996 do 31. 12. 2003) a spravodajská jednotka finančnej polície úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru (od 01. 01. 2004 a pôsobila do 30. 11. 2012). Po celú dobu svojej existencie je FSJ ústredným gestorom opatrení zameraných na prevenciu a odhaľovanie legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu. FSJ patrí do kategórie finančných spravodajských jednotiek policajného typu, čomu zodpovedá skutočnosť, že je organizačnou zložkou Prezídia Policajného zboru. Vnútorne sa ďalej člení na

- oddelenie neobvyklých obchodných operácií,
- oddelenie kontroly povinných osôb,
- oddelenie medzinárodnej spolupráce,
- analytické oddelenie.

Legislatívny rámec činností FSJ je tvorený najmä zákonom č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „AML¹ zákon“), zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“), zákonom č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Colný zákon“) a právnymi aktami Európskej únie, najmä nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1672 o kontrolách peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do EÚ alebo opúšťajú EÚ, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1889/2005.

¹ Skratka AML vychádza z anglického pojmu „anti-money laundering“, ktorý označuje boj proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho rámca má FSJ predovšetkým postavenie

- príjemcu hlásení o neobvyklých obchodných operáciách od širokého spektra povinných osôb určených v AML zákone,
- príjemcu oznámení peňažných prostriedkov v hotovosti²,
- kontrolného a správneho orgánu povinných osôb pre oblasť legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu,
- gestora a koordinátora národného hodnotenia rizík legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu,
- gestora a koordinátora procesu hodnotenia Slovenskej republiky Výborom MONEYVAL,
- subjektom realizujúcim medzinárodnú spoluprácu v oblasti legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v rozsahu svojej pôsobnosti.

² Prijaté oznámenia peňažných prostriedkov v hotovosti sú následne analyzované, vyhodnocované a na základe výsledku sú následne prijímané ďalšie opatrenia.

OBSAH

1 Neobvyklé obchodné operácie	5
1.1 Financovanie terorizmu	10
1.2 Trendy a prognózy vývoja legalizácie výnosov z trestnej činnosti	11
1.3 Prípady z praxe	13
2 Preprava peňažných prostriedkov v hotovosti	16
3 Kontrolná a legislatívna činnosť	18
3.1 Legislatívna činnosť	19
4 Medzinárodná spolupráca	21
4.1 Pôsobenie v rámci medzinárodných platforiem spolupráce	22
4.2 Hodnotenie Európskou komisiou	24
4.3 Hodnotenie Výborom MONEYVAL	24
4.4 TSI projekt	25
5 Národná spolupráca	27
5.1 Školiaca činnosť	28
5.2 Národné hodnotenie rizík	28
5.3 Činnosť národnej expertnej skupiny na prevenciu a boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu	29
Prehľad vybraných štatistických údajov	31
Zoznam skratiek	32
Kontaktné údaje	33

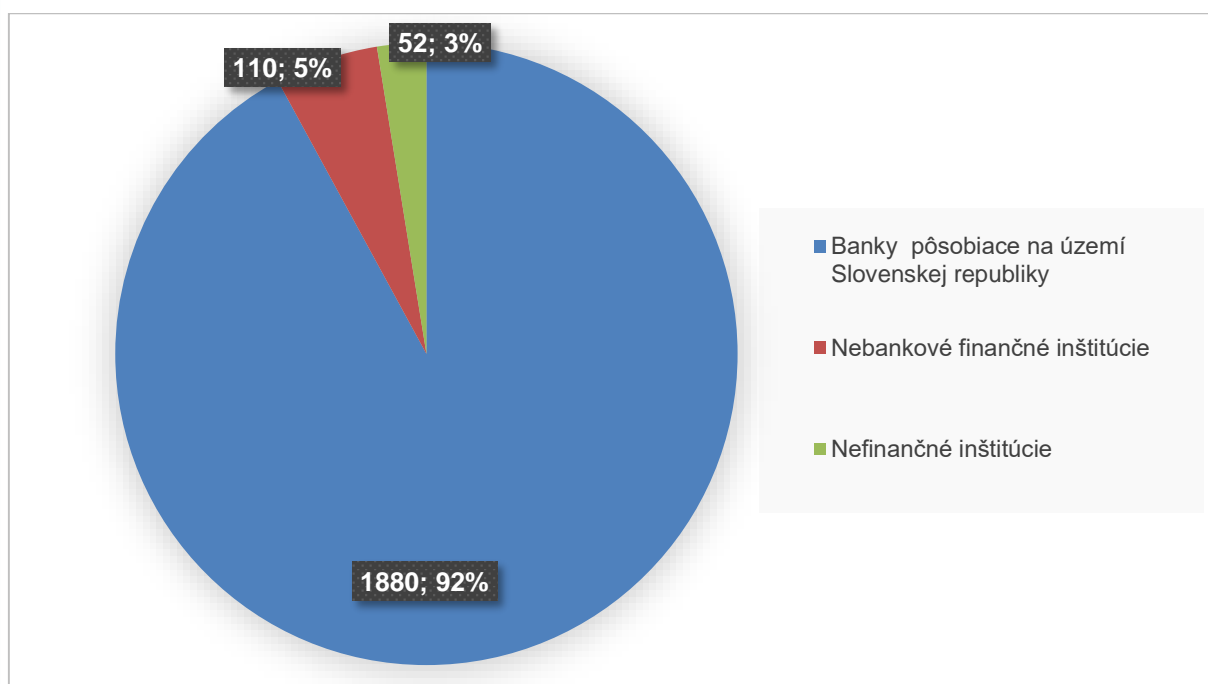
1 Neobvyklé obchodné operácie

Primárnou úlohou FSJ vyplývajúcou z AML zákona je analýza, vyhodnocovanie a spracúvanie prijatých **hlásení o neobvyklých obchodných operáciách** (ďalej len „NOO“). Identifikácia určitého obchodu ako NOO je v zmysle AML zákona zverená do pôsobnosti **povinnej osoby**.

V priebehu roku 2021 prijala FSJ od povinných osôb spolu 2 042 hlásení o NOO. Celková hodnota transakcií predstavovala sumu takmer 5,4 miliárd EUR. V porovnaní s počtom hlásení o NOO prijatých v predchádzajúcom roku je to nárast približne o 1,7 %.

Z celkového počtu prijatých hlásení o NOO až 92,06 % poskytol bankový sektor, výrazne menší objem hlásení o NOO zaslali ostatné finančné inštitúcie (5,39 %) a nefinančné inštitúcie (2,55 %). V porovnaní s predchádzajúcim rokom nepatrne klesol počet hlásení o NOO zaslaných bankovým sektorom, a to o 0,6 %, zaznamenaný bol však nárast hlásení o NOO od ostatných finančných inštitúcií o takmer 43 % a rovnako nárast prijatých hlásení o 30 % od nefinančných inštitúcií.

*Graf č. 1
Celkový počet prijatých hlásení o NOO v roku 2021*

Podrobnejšie údaje o počtoch zaslaných hlásení jednotlivými typmi povinných osôb v roku 2021 sú uvedené v tabuľkách č. 1, č. 2 a č. 3.

*Tabuľka č. 1
Počet prijatých hlásení o NOO v rokoch 2021 od bánk*

BANKY PÔSOBIACE NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY	
Povinná osoba	Počet hlásení o NOO
NBS	19
Komerčné banky pôsoiace na území Slovenskej republiky	1861
Spolu	1880

*Tabuľka č. 2
Počet prijatých hlásení o NOO v roku 2021 od ďalších finančných inštitúcií*

ĎALŠIE FINANČNÉ INŠTITÚCIE	
Povinná osoba	Počet hlásení o NOO
Centrálny depozitár cenných papierov	1
Poisťovňa, zaistovňa	23
Obchodník s cennými papiermi	12
Doplnková dôchodková spoločnosť	1
Platobná inštitúcia, agent platobných služieb a inštitúcia elektronických peňazí	20
Finančný prenájom – leasing	42
Správcovská spoločnosť a depozitár	4
Finančný agent, finančný poradca	1
Zmenáreň a iné	6
Spolu	110

Tabuľka č. 3
Počet prijatých hlásení o NOO v roku 2021 od nefinančných inštitúcií

NEFINANČNÉ INŠTITÚCIE	
Povinná osoba	Počet hlásení o NOO
VASP ³	9
Advokát, notár	3
Poskytovateľ služieb správy majetku alebo služieb pre obchodné spoločnosti	1
Audítor, účtovník, daňový poradca	1
Poštový podnik	3
Prevádzkovateľ hazardnej hry	31
Obchodník s pohľadávkami	1
Reality	2
Stavebná sporiteľňa	1
Spolu	52

Po prijatí hlásenia o NOO vykonávajú príslušníci FSJ operačnú analýzu získanej informácie, za využitia doplňujúcich informácií s využitím všetkých dostupných informačných zdrojov a databáz sprístupnených FSJ a oprávnení policajta vyplývajúcich zo zákona o Policajnom zbore. Na základe takto vytvorených ucelených informácií k ohlásenej NOO zvolí FSJ vhodný postup v zmysle § 26 ods. 2 a ods. 3, ako aj § 28 AML zákona. Výber vhodného postupu pri využití získanej informácie z hlásenia o NOO závisí od závažnosti zistení a skutkových okolností v jednotlivých prípadoch.

³ Skratka VASP vychádza z anglického označenia poskytovateľa služieb virtuálnych aktív – „virtual asset service provider“.

Na základe výsledkov operačnej analýzy prijatých hlásení o NOO poskytla FSJ informácie k subjektom oprávnených na ich prijímanie (tabuľka č. 4).

*Tabuľka č. 4
Počet odstúpených informácií za rok 2021*

Oprávnený subjekt		Počet
Orgány činné v trestnom konaní ⁴		189
Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru ⁵	Celkovo	116
	Protiteroristická centrála	28
Krajské riaditeľstvo Policajného zboru a okresné riaditeľstvo Policajného zboru		469
Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky		715
Zahraničné finančné spravodajské jednotky		393

Pre ďalšie využitie v rámci činnosti FSJ bolo vložených do Komplexného informačného systému FSJ 445 informácií.

Útvary Policajného zboru, ktorým FSJ odstúpila informácie, **poskytujú v súlade s § 27 ods. 2 AML zákona spätnú väzbu**⁶. K informáciám odstúpeným v roku 2021 útvarami Policajného zboru v celkovom počte 813, FSJ prijala 574 spätných väzieb, čo predstavuje asi 71 %.

Prehľad o procesných úkonoch vykonaných orgánmi činnými v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“), na základe informácií od FSJ, je uvedený v tabuľke č. 5. (pôvodné hodnoty zverejnené vo výročných správach z rokov 2019 a 2020 sú uvedené v zátvorkách)⁷.

⁴ Informácie odstúpené podľa § 26 ods. 2 písm. b) AML zákona.

⁵ Informácie odstúpené podľa § 26 ods. 2 písm. l) AML zákona.

⁶ Informácia o výsledkoch preverovania alebo vyšetrovania.

⁷ Výročné správy z rokov 2019 a 2020 reflektujú údaje dostupné k dátumom ich publikovania. Ďalšie údaje boli dostupné a doplnené do štatistík až následne.

Tabuľka č. 5

Postup OČTK po odstúpení informácií v zmysle § 26 ods. 2 písm. b) AML zákona

POSTUP OČTK PO ODSÚPENÍ INFORMÁCIE Z FSJ		2019	2020	2021
Začatie trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku	Spolu	39 (23)	26 (19)	32
	Za trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233, § 233a a § 234 Trestného zákona	19 (13)	18 (11)	12
	Za iný trestný čin	21 (10)	8 (8)	20
Vznesenie obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku	Spolu	11 (2)	26 (1)	16
	Za trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233, § 233a a § 234 Trestného zákona	0 (0)	2 (0)	11
	Za iný trestný čin	11 (2)	24 (1)	5
Zaistenie peňažných prostriedkov podľa § 95 Trestného poriadku		15	14	18

Ak **povinná osoba** vyhodnotí obchodnú operáciu ako neobvyklú a zároveň hrozí nebezpečenstvo, že vykonaním NOO môže byť zmarené alebo podstatne sťažené zaistenie výnosov z trestnej činnosti alebo prostriedkov určených na financovanie terorizmu, je povinná v zmysle § 16 AML zákona **NOO zdržať**. **Povinnosť zdržať NOO** má povinná osoba aj **na písomnú žiadosť FSJ**. Zdržanie NOO je možné iba na zákonom stanovenú dobu najviac na 120 hodín a v prípade odovzdania veci OČTK na ďalších 72 hodín.

Tabuľka č. 6

Štatistický prehľad zdržaných NOO v roku 2021

Celkový počet zdržaných NOO	63
Zdržanie NOO povinnou osobou	58
Zdržanie NOO na žiadosť FSJ	5
Odstúpenie zdržanej NOO vecne a miestne príslušnému OČTK	41
Celková hodnota finančných prostriedkov zdržaných NOO	14 031 131,- EUR

Ďalším spôsobom boja proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (ďalej len „ML/FT“)⁸ je **odmietnutie uzavretia obchodného vzťahu, ukončenie obchodného vzťahu alebo odmietnutie vykonania obchodu** podľa § 15 AML zákona zo strany povinnej osoby. Tieto preventívne opatrenia predstavujú spôsob, ako zabrániť nakladaniu s finančnými prostriedkami získanými z trestnej činnosti, ktoré môžu byť určené aj na účely financovania terorizmu. Uvedené ustanovenie AML zákona bolo v roku 2021 využité zo strany povinnej osoby v 374 prípadoch, s hodnotou obchodov v sume takmer 17,3 milióna EUR.

FSJ zasiela povinným osobám **informácie o účinnosti** nimi poskytnutých **hlásení o NOO** nielen za účelom splnenia zákonnej povinnosti vyplývajúcej z § 26 ods. 2 písm. i) AML zákona, ale predovšetkým s cieľom prípadnej optimalizácie riadenia ich rizík, prehodnotenia nastavených procesov ohlasovania NOO, resp. úpravy svojich interných postupov.

Koncept zasielania informácií o účinnosti hlásení o NOO je dlhodobou nastavený tak, že bankovému sektoru sú poskytované informácie o účinnosti v štvrtročných intervaloch. Ostatným finančným inštitúciám sa poskytujú na polročnej báze. Po uplynutí príslušného roka je všetkým povinným osobám zaslaný celkový ročný prehľad a prípadné aktualizované informácie získané v priebehu príslušného roka k hláseniam prijatých v predchádzajúcich rokoch.

1.1 Financovanie terorizmu

FSJ v rámci svojej činnosti v roku 2021 spolupracovala s partnermi v oblasti boja proti financovaniu terorizmu a financovaniu „proliferácie“ t.j. rozširovania zbraní hromadného ničenia. Jedným z kľúčových aspektov spolupráce je včasná identifikácia podozrivých aktivít a výmena informácií.

Z globálneho hľadiska sa zdroje **financovania terorizmu** môžu výrazne líšiť. Financovanie teroristických organizácií sa odlišuje od financovania teroristických

⁸ Skratky ML a FT vychádzajú z anglických pojmov „money laundering“ (legalizácia výnosov z trestnej činnosti resp. pranie špinavých peňazí) a „financing of terrorism“ (financovanie terorizmu).

útokov spáchaných malými skupinami, prípadne osamelými aktérmi. Je vysoko pravdepodobné, že bude pokračovať trend finančne menej náročných teroristických útokov. Do popredia môže vstúpiť využitie kryptomien na financovanie terorizmu.

Prijaté hlásenia o NOO s možným teroristickým prvkom od povinných osôb v roku 2021 sa po prvotnom preverení v rámci FSJ nepotvrdili. Z preventívnych dôvodov boli ďalej odstúpené špecializovanému útvaru.

FSJ svoju pozornosť zamerala taktiež na problematiku **financovania proliferačných aktivít**, ako aj na identifikovanie finančných transakcií spadajúcich pod medzinárodné sankcie.

Jednou z priorít činnosti FSJ do budúcnosti naďalej zostáva zdokonaľovať metódy detekovania finančných transakcií súvisiacich s financovaním terorizmu a financovaním proliferácie zbraní hromadného ničenia, pričom v tejto oblasti chápeme potrebu pokračujúcej spolupráce so spravodajskými službami a vzhľadom na rozmer problematiky aj spoluprácu na medzinárodnej úrovni, pretože v tejto oblasti boli identifikované nielen nedostatky v oblasti legislatívy, ale aj praktické problémy v prípade obmedzenia prístupu sankcionovaných osôb k finančným prostriedkom a pri vyvodzovaní dôsledkov súvisiacich s nezákonným konaním spoločností, ktoré sú v Slovenskej republike podozrivé z porušovania medzinárodných sankčných režimov.

1.2 Trendy a prognózy vývoja legalizácie výnosov z trestnej činnosti

Vykonaním analýzy dostupných informácií získaných FSJ v priebehu roku 2021 možno konštatovať, že podstatnú časť predikatívnych trestných činov tvorili rôzne druhy podvodných konaní spojených so zneužívaním pandémie, išlo najmä o subvenčné podvody spojené s poskytovaním pomoci na udržanie zamestnanosti.

Pomerne atraktívnymi sa stali investičné podvody, najmä do kryptomien, avšak osobami s minimálnymi investičnými skúsenosťami, ktoré sa stávali obeťami podvodov. Páchatelia vylákavali finančné prostriedky na domnelý nákup kryptomeny,

resp. priamo ovládali bankové účty obetí. Investičné podvody sa vyznačovali vysokou sofistikovanosťou a vyskytli sa prípady, ktoré niesli znaky tzv. Ponzihho schémy, častokrát boli využívané aj nástroje sociálneho inžinierstva.

Z ďalších druhov predikatívnej podvodnej trestnej činnosti je potrebné spomenúť podvodné inzertné portály, tzv. „romance“, neoprávnené získavanie online prístupov k internetovému bankovníctvu prostredníctvom tzv. „vishingu“, kedy poškodené osoby boli kontaktované páchatelmi prevažne v nočných hodinách, páchatelia vystupovali ako pracovníci bánk, resp. kriminálna polícia a žiadali o poskytnutie autorizačných údajov do internetbankingu, so zámenkou potrebného urýchleného zrealizovania prevodov ich finančných prostriedkov na „bezpečné účty“ z rôznych ľstivých dôvodov, napr. zneužitie platobnej karty a pod. V rámci predikatívnych trestných činov bola zaznamenaná aj daňová trestná činnosť.

Z pohľadu ML boli využívané tranzitné účty. Nezanedbateľnú časť prípadov tvorili prípady tzv. „money mules“, t. j. osoby či už vedome alebo nevedome, priamo osobne alebo poskytnutím prihlasovacích údajov k účtu prevádzali alebo umožnili prevádzať finančné prostriedky z nelegálnej činnosti na iné účty, pričom za služby im bola poskytnutá určitá malá časť prevádzaných finančných prostriedkov.

Vychádzajúc z doterajších skúseností, dostupných informácií a zaznamenaných trendov je možné predpokladať, že v nasledujúcom období bude celkové dianie ovplyvnené doznievajúcimi dôsledkami ekonomických obmedzení zameraných na šírenie COVID-19, ako aj neistotou vyplývajúcou z vojny na Ukrajine a na to nadväzujúcej vysokej miery inflácie, ktorá bude mať negatívny dopad na finančnú situáciu širokej vrstvy obyvateľstva. Práve táto situácia môže viacerých jednotlivcov viesť k snahe investovať do virtuálnych mien, pričom je potrebné poukázať na riziko vývoja podvodných investičných spoločností, ktoré sa navonok prezentujú ako spoločnosti podnikajúce v oblasti s virtuálnou menou, ale v skutočnosti fungujú na podvodnej báze známej aj ako Ponzihho schéma.

Z predikatívnych trestných činov možno aj naďalej predpokladať

- páchanie daňovej trestnej činnosti s využitím a zapájaním tzv. miznúceho prvku reprezentovaného najčastejšie schránkovými a fiktívnymi spoločnosťami,

v ktorých ako štatutárny orgán figuruje buď tzv. biely kôň alebo štátny občan iného štátu bez väzby k Slovenskej republike, zapájaných do zložitých transakčných schém reálne podnikajúcich veľkých, na trhu etablovaných firiem,

- rôzne druhy podvodných konaní (subvenčné podvody, tzv. „romance“ podvody s využitím rôznych inzertných portálov, neoprávnené získavanie online prístupu do elektronického bankovníctva pod rôznymi zámienkami).

V súvislosti s ML možno aj naďalej očakávať

- využívanie podnikateľských aj osobných bankových účtov nerezidentov na tranzit finančných prostriedkov pochádzajúcich z trestnej činnosti páchanej v zahraničí cez územie Slovenskej republiky na účty vedené v zahraničí,
- pokračovanie a možné zintenzívnenie prevodov finančných prostriedkov získaných trestnou činnosťou páchanou v Slovenskej republike aj v zahraničí, cez účty patriace rezidentom Slovenskej republiky, na virtuálnu menu, a to buď za aktívnej účasti majiteľov účtu konajúcich v záujme menšieho zisku bez vedomia nelegálneho pôvodu finančných prostriedkov, alebo využívajúc prístupové údaje do internetbankingu, ktoré majiteľ účtu odovzdá tretej neznámej osobe taktiež za menšiu finančnú odplatu alebo výhodnú pôžičku,
- využívanie nákupu virtuálnej meny, elektronických platobných brán a produktov zahraničných fintechových bánk za účelom sťaženia dokumentovania toku finančných prostriedkov získaných trestnou činnosťou,
- hotovostné investície do kúpy tuzemských, ale aj zahraničných nehnuteľností, ako aj hnutelných vecí (motorových vozidiel).

Pri FT očakávame klesajúci trend transakcií realizovaných cez bežné bankové účty, vzhľadom na nové možnosti vznikajúce prostredníctvom online platobných brán, či možností, ktoré poskytujú anonymizované nástroje slúžiace na prevody virtuálnych mien (prevody na privat coins, používanie mixérov a pod.).

1.3 Prípady z praxe

Prípad: Osobné bankové účty rumunských občanov

Analytickou činnosťou FSJ bola zadokumentovaná skupina 81 štátnych občanov Rumunska, ktorí si v období od decembra 2020 do marca 2021 na pobočkách slovenskej banky pod zámienkou plánovaného zamestnania otvorili osobné účty, ktoré boli následne kreditované veľkým množstvom

drobných platieb prichádzajúcich z osobných účtov vedených prevažne v Nemecku. Naakumulované finančné prostriedky boli následne vyberané v hotovosti prostredníctvom bankomatov lokalizovaných v Rumunsku a v Grécku. Na základe dodatočne získaných informácií, predovšetkým v rámci spolupráce so zahraničnými partnerskými finančnými spravodajskými jednotkami (ďalej len „FIUs“), sa potvrdilo podozrenie, že išlo o predposledné štádium legalizačnej schémy medzinárodných phishingových podvodov určených na ML, ktorá sa týkala podvodných inzerátov zverejnených na stránke <https://www.e-bay.com>.

Podľa informácií z agentúr Europol a Eurojust, doručených FSJ koncom roka 2021, je v uvedenej veci toho času vedené medzinárodné vyšetrowanie.

Prípád: Prvá pomoc v boji proti COVID-19

FSJ v roku 2021 zaznamenala prípad, ktorý súvisel s poskytnutím finančného príspevku v rámci projektu „Prvá pomoc“ určeného na úhradu časti mzdových nákladov zamestnávateľov, ktorí v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie, núdzového stavu, alebo výnimočného stavu udržia pracovné miesta v prípade prerušenia alebo obmedzenia prevádzkovej činnosti. Na základe spolupráce niektorých zamestnancov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku (ďalej len „UPSVaR“) so zástupcami viacerých spoločností im boli neoprávnene vyplatené finančné prostriedky, aj napriek nesplneniu podmienok projektu „Prvá pomoc“.

Na základe dôkladnej analýzy aktivít UPSVaR a po komplexnom spracovaní získaných informácií FSJ vec odstúpila OČTK, ktoré vedú trestné konanie vo veci obzvlášť závažného zločinu subvenčného podvodu v súbehu s obzvlášť závažným zločinom legalizácie výnosu z trestnej činnosti s výškou škody presahujúcou sumu 14 miliónov EUR. V uvedenom prípade bola realizovaná intenzívna spolupráca FSJ, OČTK a FIUs, pričom sa podarilo časť neoprávnene vyplatených finančných prostriedkov v sume 903 676,- EUR zaistiť.

Prípád: Odovzdanie prístupových práv k účtu

FSJ zaznamenala prípad, keď sa občan Slovenska prostredníctvom sociálnej siete zoznámil s neznámou osobou. Po niekoľkodňovej komunikácii táto neznáma osoba požiadala občana Slovenskej republiky o založenie účtu (v prípade, ak dovtedy žiadnym účtom nedisponoval) pod zámienkou, že slobodný americký občan má blokované účty v Spojených štátoch amerických a potrebuje niekam previesť finančné prostriedky z údajného dedičstva. Občan Slovenskej republiky tejto neznámej osobe odovzdal všetky prístupové práva do internetbankingu svojho účtu.

Následne začali na účet občana Slovenskej republiky prichádzať cez internetbanking z viacerých štátov finančné prostriedky, ktoré boli vzápätí preposielané do tretích krajín a ktoré platby boli po určitej dobe vyžiadané späť na účet odosielateľa z dôvodu podvodu. Podvodné transakcie na účte nášho občana boli korigované cez internet. Prihlásenia do internetbankingu boli realizované v rôznych štátoch (Taliansko, Japonsko, Veľká Británia a iné). Týmto konaním bol účet slovenského občana s veľkou mierou pravdepodobnosti využívaný na pranie špinavých peňazí. Na základe nami

odstúpenej informácie bolo OČTK začaté trestné stíhanie pre zločin legalizácie výnosu z trestnej činnosti.

Prípad: Transferové účty

FSJ získala informáciu týkajúcu sa využívania účtov troch slovenských spoločností len ako tzv. transferových. Z jednej európskej krajiny boli z účtov niekoľkých desiatok podnikateľských subjektov v relatívne krátkom čase (4 mesiace) prevedené finančné prostriedky vo vysokom objeme na Slovensko, bez akéhokoľvek reálneho ekonomického plnenia. Zo Slovenska boli tieto finančné prostriedky expresnými platbami preposielané ďalej do Číny a Taiwanu. Za uvedené obdobie boli týmto spôsobom transferované finančné prostriedky v celkovej výške 19 miliónov EUR.

Slovenské banky, (po zistení uvedeného transferového správania sa na účtoch slovenských spoločností), tieto účty zrušili. FSJ po preverení a analýze predmetných informácií, aj v spolupráci s informáciami získanými z partnerskej FIU, (krajiny, z ktorej prichádzali finančné prostriedky na Slovensko), odstúpila predmetnú vec príslušnému policajnému útvaru na ďalšie konanie.

2 Preprava peňažných prostriedkov v hotovosti

V súvislosti s prijímaním ohlásení o preprave peňažných prostriedkov v hotovosti došlo v priebehu roka 2021 k legislatívnej zmene. V roku 2021 prijala FSJ z Colného riaditeľstva Michalovce a Colného riaditeľstva v Bratislave celkom 83 oznámení peňažných prostriedkov v hotovosti v celkovej výške 2 812 308,74 EUR, pričom k výraznému poklesu prijatých oznámení peňažných prostriedkov v hotovosti vo zvýšenej miere prispela celosvetová pandémia COVID-19, ktorá mala za následok uzatvorenie vonkajších hraníc Európskej únie, vrátane vzdušného priestoru.

Z prijatého počtu oznámení bola v 9 prípadoch udelená bloková pokuta podľa Colného zákona v celkovej výške 1 260,- EUR za neoznámenie hotovosti vo výške 204 587,92 EUR (6 prípadov z Colného úradu Michalovce, pobočka colného úradu Vyšné Nemecké a 3 prípady z Colného úradu Bratislava, pobočka colného úradu Bratislava Letisko – Cestovný styk, Letisko M. R. Štefánika) a v 7 prípadoch bola udelená bloková pokuta podľa Colného zákona v celkovej výške 380,- EUR za neúplné alebo nesprávne poskytnuté informácie týkajúce sa oznámenia peňažných prostriedkov v hotovosti.

Z hľadiska pomeru oznamovania na vstupe na územie Slovenskej republiky a na výstupe z územia Slovenskej republiky len v 7 prípadoch povinná osoba oznámila peňažné prostriedky v hotovosti pri výstupe z územia Slovenskej republiky. V 17 prípadoch prepravca oznámil prepravu hotovosti leteckou dopravou, v ostatných prípadoch bola použitá pozemná hranica medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou. Prepravcami boli vo väčšine prípadov štátni príslušníci Ukrajiny (58).

Najčastejšie deklarované zamýšľané účely použitia prepravovanej hotovosti z celkového počtu prijatých oznámení peňažných prostriedkov v hotovosti sú uvedené v tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7
Použitie finančných prostriedkov

POUŽITIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV	
Nehnutelný majetok	33
Hnutelný majetok	20
Vklad na bankový účet	11
Osobná potreba	10

Prehľad o poskytnutých informáciách získaných z oznámení prepravy peňažných prostriedkov v hotovosti príslušným orgánom v roku 2021 je uvedený v tabuľke č.8.

Tabuľka č. 8
Počet odstúpených informácií

ADRESÁT	INFORMÁCIA	POČET
FIUs	Spontánna informácia	12
Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky	Informácia na využitie v daňovom konaní	3
Založená do komplexného informačného systému FSJ	Informácia na prípadné ďalšie služobné využitie	70

3 Kontrolná a legislatívna činnosť

Oddelenie kontroly povinných osôb FSJ zabezpečuje kontrolu plnenia a dodržiavania povinností vyplývajúcich povinným osobám z AML zákona. Základným podkladom pre realizáciu kontrol povinných osôb bol rovnako ako v predchádzajúcich rokoch plán kontrol, ktorý na rok 2021 predpokladal vykonanie 15 nových kontrol. Plán kontrol bol zostavený na základe komplexných informácií z oblasti ML/FT získaných činnosťou FSJ, výsledkov Národného hodnotenia rizík legalizácie a financovania terorizmu, rešpektujúc rizikovo orientovaný prístup vo vzťahu k jednotlivým sektorom, ako aj konkrétnym produktom.

Aj napriek nepriaznivej situácii v Slovenskej republike v súvislosti s ochorením COVID-19 sa FSJ podarilo naplniť plán kontrol v plnej miere. Pracovníci FSJ vykonali 15 nových kontrol povinných osôb, a to napr. u prevádzkovateľa hazardných hier, v doplnkovej dôchodkovej spoločnosti, dôchodkovej správcovskej spoločnosti, v poisťovni, faktoringovej a forfaitingovej spoločnosti, v zmenárni, realitnej kancelárii, v aukčnej sieni, v platobnej inštitúcii, v banke, ako aj u dvoch notárov.

V roku 2021 bolo vydaných spolu 7 rozhodnutí a uložené pokuty v celkovej výške 1 597 000,- EUR. V jednom prípade bola popri pokute uložená aj sankcia zverejnenia právoplatného rozhodnutia o uložení sankcie za správny delikt na webovom sídle FSJ.

*Tabuľka č. 9
Kontrola povinných osôb v číslach*

	2019	2020	2021
Počet nových kontrol	12	10	15
Počet vydaných rozhodnutí	5	5	7
Výška uložených pokút v EUR	18 300	65 500	1 597 000
Počet zverejnených rozhodnutí na webstránke FSJ	0	0	1

Boj proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu je významným spoločenským záujmom chráneným zákonom, ktorý ukladá povinným osobám povinnosť venovať pozornosť obchodným transakciám, posudzovať

a vyhodnocovať ich možnú neobvyklosť a plniť ďalšie povinnosti v zmysle zákona. Len riadnym a komplexným plnením všetkých týchto povinností vo svojej súvislosti môže byť účel zákona naplnený.

Prípade uloženia sankcií povinnej osobe:

V rámci generálnej prevencie dávame do pozornosti uloženie pokuty vo výške 1,5 milióna EUR a zároveň uloženie sankcie zverejnenia právoplatného rozhodnutia (https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/kpo/FSJ_36_30.pdf).

V danom prípade závažnosť porušenia zákona AML zákona spočívala najmä v tom, že povinná osoba nevykonala zvýšenú starostlivosť vo vzťahu ku klientom, nevenovala osobitnú pozornosť vysoko rizikovým obchodom, tieto neposudzovala v zmysle príslušných článkov svojho programu, nezistila popri nich pôvod finančných prostriedkov. Následkom toho nemohla povinná osoba účinne zabezpečiť uplatnenie ďalších preventívnych opatrení v rámci AML zákona na zníženie miery rizika legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 zákona (ohlasovanie NOO), ako aj v zmysle § 15 zákona (odmietnutie vykonania obchodu, ukončenie obchodného vzťahu).

FSJ v rámci predmetného prípadu zistila a zadokumentovala takpovediac učebnicový príklad využívania tzv. tranzitných účtov (alebo aj „proxy networks“), ktorý možno považovať na jednej strane za najfrekvencovanejší spôsob, ale zároveň na strane druhej, aj za najzávažnejší spôsob profesionálneho prania špinavých peňazí. Jeho podstata spočíva vo vytvorení siete schránkových spoločností a ich bankových účtov, prostredníctvom ktorých je potrebné peňažné prostriedky zlegalizovať medzinárodne zložitou cestou a v niekoľkých vrstvách do konečnej, vopred určenej destinácie, v danom prípade od Ázie. Závažnosť tejto techniky spočíva v realizovaní transakcií cez bankové účty schránkových spoločností. Účelom celého radu zložitých medzinárodných transakcií je znemožnenie vystopovania (trasovania) pôvodu finančných prostriedkov (v uvedenom prípade v celkovej hodnote viac ako 600 miliónov EUR a viac ako 70 miliónov USD).

3.1 Legislatívna činnosť

Významnou činnosťou FSJ je aj legislatívna činnosť. V roku zástupcovia FSJ spolupracovali s pracovníkmi odboru bezpečnostnej legislatívy Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na legislatívnom procese ohľadom zákona o centrálnom registri účtov, súčasťou ktorého bola aj novela AML zákona. V závere roka 2021 bol zákon o centrálnom registri účtov predložený na rokovanie vlády Slovenskej republiky. Hlavným cieľom návrhu uvedeného zákona bola transpozícia čl. 32a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely

prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu,⁹ ako aj transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1153, ktorou sa stanovujú pravidlá uľahčovania využívania finančných a iných informácií na predchádzanie určitým trestným činom, ich odhaľovanie, vyšetrowanie alebo stíhanie a ktorou sa zrušuje rozhodnutie Rady 2000/642/SVV.

Vo vzťahu k novele AML zákona boli taktiež zohľadnené odporúčania Výboru expertov Rady Európy pre hodnotenie opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu MONEYVAL (ďalej len „Výbor MONEYVAL“)¹⁰ vyplývajúce zo správy z 5. kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky Výborom MONEYVAL.

⁹ Ide o tzv. „V. AML smernicu“.

¹⁰ Bližšie: <https://www.coe.int/en/web/moneyval/home>

4 Medzinárodná spolupráca

Podstatnou súčasťou efektívneho boja proti ML/FT je vzájomná výmena informácií na medzinárodnej úrovni. Za predmetnú oblasť v organizačnej štruktúre FSJ zodpovedá oddelenie medzinárodnej spolupráce, ktorého cieľom je túto medzinárodnú spoluprácu s FIUs celého sveta rozvíjať a upevňovať, keďže spôsob páchania trestných činov legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu má často cezhraničný presah, rýchlo sa vyvíja a je čím ďalej tým viac sofistikovanejší. FIUs na celom svete sú podľa medzinárodných štandardov boja proti ML/FT povinné si vymieňať informácie a zapojiť sa do medzinárodnej spolupráce. Legislatíva Slovenskej republiky umožňuje FSJ vymieňať si informácie s príslušnými orgánmi členských štátov, ale aj s orgánmi ostatných štátov (v rozsahu a za podmienok ustanovených v medzinárodnej zmluve, ktorou je Slovenská republika viazaná, alebo na základe princípu nezmluvnej vzájomnosti), či už formou žiadostí alebo spontánnym zaslaním informácií. Medzinárodná spolupráca sa neobmedzuje len na výmenu informácií v konkrétnych preverovaných prípadoch, ale zahŕňa tiež výmenu skúseností, najlepších postupov a účasť v medzinárodných pracovných skupinách a organizáciách. Výmena týchto informácií s partnerskými FIUs prebieha cez zabezpečenú komunikačnú sieť FIU.net (členské štáty EÚ) a Egmont Secure Web (ostatné štáty a/alebo členské štáty EÚ). Počty žiadostí o informácie zaslané do zahraničia a zo zahraničia, ako aj počty prijatých a zaslaných spontánnych informácií, uvádzame v tabuľke č. 10.

Tabuľka č. 10

Výmena informácií v rámci medzinárodnej spolupráce FSJ v rokoch 2019 – 2021

	2019	2020	2021
Počet žiadostí zaslaných do zahraničia	125	237	177
Počet vybavených dožiadaní zo zahraničia	263	250	231
Počet informácií odstúpených do zahraničia ¹¹	502	417	391
Počet informácií relevantných pre Slovenskú republiku prijatých zo zahraničia	131	278	312

¹¹ Počet informácií odstúpených zahraničným FIUs zahŕňa celkový počet odstúpených informácií, nielen počet informácií získaných z hlásení o NOO (informácie získané vlastnou činnosťou, doplňujúce informácie a pod.).

V roku 2021 FSJ najintenzívnejšie spolupracovala s partnerskými FIUs Českej republiky (211), Belgicka (172), Maďarska (126), Luxemburska (119) a Litvy (77).¹²

Prípád zdržania prostriedkov na poľských účtoch

V mesiaci apríl 2021 bola FSJ požiadaná zo strany OČTK (Kriminálny úrad Finančnej správy) o zdržanie NOO na dvoch poľských bankových účtoch v trestnej veci štyroch obvinených slovenských občanov z viacerých trestných činov, okrem iného aj z trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti, so spôsobenou škodou niekoľko desiatok miliónov EUR. V danej veci išlo o colné podvody s ázijským textilom pri dovoze. V rámci medzinárodnej spolupráce s poľskou FIU sa prostredníctvom medzinárodnej právnej pomoci podarilo na jednom z bankových účtov zdržať sumu vyše 26 000,- EUR na účel zaistenia finančných prostriedkov na bankovom účte pre OČTK.

4.1 Pôsobenie v rámci medzinárodných platforiem spolupráce

FSJ je aktívnym členom medzinárodných výborov, zoskupení a pracovných skupín, ako napr. MONEYVAL, Expert Group on Money Laundering and Terrorist Financing (ďalej len „EGMLTF“), EGMONT GROUP, EU FIUs' Platform (pri Európskej komisii) a konferencie zmluvných strán CETS 198 (Dohovor Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti a o financovaní terorizmu – tzv. Varšavský dohovor). Zástupcovia FSJ sa v roku 2021 zúčastňovali na pravidelných rokovaníach expertnej skupiny odborníkov na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (EGMLTF), na zasadnutiach pracovných skupín a výborov Európskej komisie, ako aj na rokovaníach EU FIUs' Platform, čo je neformálne zoskupenie FIUs krajín Európskej únie, založené v roku 2006 Európskou komisiou. Zástupca FSJ sa v roku 2021 zúčastnil aj na plenárnom a mimoriadnom zasadnutí CETS 198. Vzhľadom na situáciu ohľadom pandémie COVID-19 sa vyššie uvedené aktivity konali prostredníctvom online prenosu.

FSJ sa ďalej zúčastňovala nasledovných medzinárodných aktivít

- účasť na 7. konferencii o kryptomene – pod záštitou Europolu – „7th Cryptocurrencies Conference organised by Europol EC3“ (24. 06. 2021),

¹² V zátvorkách je uvedený celkový počet vymenených informácií.

- účasť na stretnutí finančného workshopu – pod záštitou UNODC – „Financovanie krajín pravicového násilného extrémizmu vedúceho k terorizmu.“ (06. 10.- 08. 10. 2021 – Viedeň),
- účasť na stretnutí expertnej skupiny pre podporu 2. Viedenského dohovoru, organizovanom Parížskou národnou jednotkou – UNODC – „Detecting and blocking financial flows linked to illicit traffic in opiates originating in Afghanistan.“ (07. 10.- 08. 10. 2021 – Viedeň (ONLINE)),
- účasť na dvojdňovom online workshope – 5. globálna konferencia finančného vyšetrovania a kryptomien – pod záštitou Basel Institute of Governance v spolupráci Interpolu a Europolu (07. 12. 2021-08. 12. 2021),
- účasť na dvojdňovom online workshope – 9. medzinárodná konferencia, spojeným s online diskusiou o témach: Nový AML balík, COVID-19 a jeho dopad, Medzinárodná spolupráca finančných spravodajských jednotiek a Proliferácia – pod záštitou BACEE „Medzinárodný boj proti praniu špinavých peňazí a boj proti finančným podvodom.“ (09. 12. 2021-10. 12. 2021),
- účasť na dvojdňovom online workshope – Anti Money Laundering and Financial Crimes + cryptocurrencies s témou „Rising Threats in Money Laundering“ pod záštitou International Security Alliance Secretariat – aliancia ministerstiev vnútra krajín Francúzsko, Spojené Arabské Emiráty, Bahrajn, Maroko, Taliansko, Senegal, Singapur, Slovensko, Španielsko za účelom boja proti organizovanému a nadnárodnému zločinu (14. 12. 2021 – 15. 12. 2021),
- účasť na stretnutí expertnej skupiny pre podporu 2. Viedenského dohovoru, organizovanom Parížskou národnou jednotkou – UNODC – „Kriminalita spojená s novými formami drogovej trestnej činnosti“ (15. 12. 2021 – 16. 12. 2021) – Rusko-Moskva (ONLINE).

4.2 Hodnotenie Európskou komisiou

V novembri 2021 Európska komisia vykonala **hodnotenie konkrétnej implementácie a efektívnej aplikácie IV. AML smernice**.¹³ Priebeh predmetného hodnotenia implementácie za Slovenskú republiku koordinovala a zastrešovala FSJ, pričom v rámci hodnotenia aktívne spolupracovali Národná banka Slovenska, Úrad pre reguláciu hazardných hier, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky a tiež rôzne profesijné komory, asociácie a združenia. Výsledky hodnotenia k 31. 12. 2021 ešte neboli zverejnené.

4.3 Hodnotenie Výborom MONEYVAL

Slovenská republika je ako člen Rady Európy pravidelne hodnotená Výborom MONEYVAL v súvislosti so **zabezpečením súladu s odporúčaniami Finančnej akčnej skupiny (ďalej len „FATF“)**¹⁴. Jednotlivé odporúčania FATF a bezprostredné výsledky sú prierezové, svojim vecným zameraním nepochybne zasahujú do kompetencií viacerých rezortov a orgánov verejnej moci. Nejednoznačné určenie zodpovednosti za jednotlivé odporúčania FATF bol jeden z významných spomaľujúcich faktorov v rámci plnenia odporúčaní, ktoré vyplynuli pre Slovenskú republiku už v rámci 4. kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky Výborom MONEYVAL. Preto začiatkom roku 2021 FSJ pripravila Návrh na systémové určenie zodpovednosti ministerstiev a niektorých orgánov verejnej moci pre jednotlivé odporúčania FATF a bezprostredné výsledky v oblasti hodnotenia efektívnosti a na odstránenie nedostatkov identifikovaných v rámci 5. kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky Výborom MONEYVAL. Predmetný návrh ako iniciatívny materiál nelegislatívnej povahy vláda Slovenskej republiky schválila dňa 30. 06. 2021 uznesením č. 381.

Na základe dosiahnutých výsledkov v rámci 5. kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky Výbor MONEYVAL rozhodol, že Slovenská republika bude

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES.

¹⁴ Skratka FATF vychádza z anglického názvu Finančnej akčnej skupiny - „Financial Action Task Force“. Bližšie: <https://www.fatf-gafi.org/home/>

v nasledujúcom období podliehať zvýšenému dohľadu (enhanced follow-up) pri odstraňovaní nedostatkov zistených v rámci hodnotenia a s tým súvisiacou potrebou každoročne predkladať správu o dosiahnutom pokroku. FSJ v roku 2021 venovala podstatnú časť aktivít spracúvaniu a zhromažďovaniu podkladov od dotknutých rezortov a subjektov, aby bolo možné v rámci prvého následného hodnotenia preukázať odstránenie čo najvyššieho počtu identifikovaných nedostatkov.

Na 62. plenárnom zasadnutí MONEYVAL, ktoré sa konalo v dňoch 13. – 17. 12. 2021, bolo oznámené, že 1. Správa o pokroku Slovenskej republiky bude prerokovaná v decembri 2022 na 64. plenárnom zasadnutí MONEYVAL.

4.4 TSI projekt

Slovenská republika v zastúpení FSJ, za účelom zlepšiť účinnosť rámca opatrení boja proti ML, požiadala Európsku komisiu o zapojenie sa do Nástroja technickej podpory (ďalej len „TSI“).¹⁵ Ide o program Európskej únie, ktorý poskytuje členským štátom Európskej únie individuálne technické odborné znalosti na navrhovanie a vykonávanie reforiem. V konkrétnej rovine ide o projekt **TSI 21SK13 – Enhancing the effectiveness of the AML Framework in Slovakia**. Všeobecným cieľom tohto projektu je podpora Slovenskej republiky v jej úsilí o posilnenie inštitucionálnych a administratívnych kapacít, a to ako na regionálnej, tak aj na miestnej úrovni a účinne čeliť výzvam uvedeným v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny a vykonávať právo Európskej Únie. Dôkladné pochopenie hrozieb a zraniteľnosti v oblasti legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu je nevyhnutné pre rozvoj politík, stratégií a opatrení na účinné riešenie rizík legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu. To je súčasťou štandardu boja proti ML/FT v súlade s definíciami FATF a požiadavka na krajiny v rámci IV. AML smernice. Pochopenie rizík umožňuje krajinám alokovať zdroje a pozornosť tam, kde to najviac potrebuje, na rozdiel od minimálneho dopadu prostredníctvom rovnakého prerozdelenia.

¹⁵ Skratka TSI vychádza z anglického pomenovania nástroja „Technical Support Instrument“. Bližšie: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_sk.

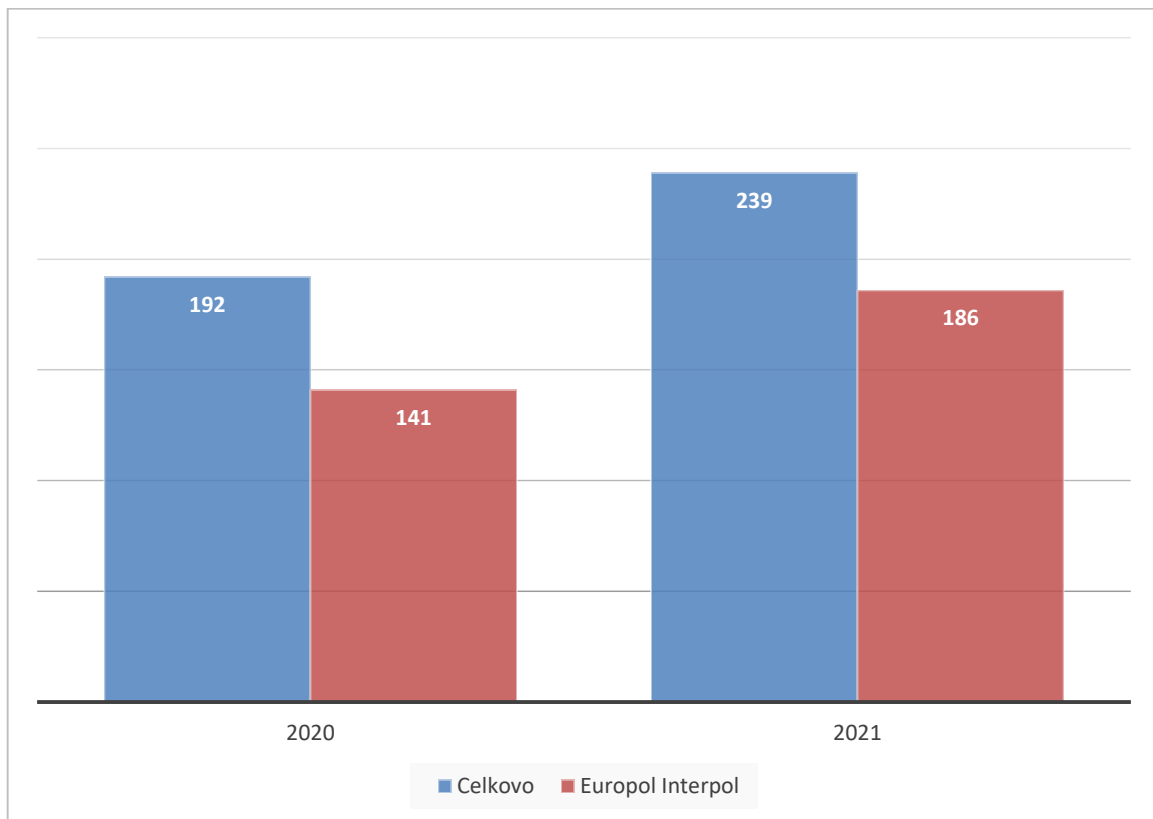
Dňa 06. 09. 2021 sa konalo úvodné stretnutie k TSI projektu za účasti predstaviteľov Rady Európy a Európskej komisie, prezidenta Policajného zboru, riaditeľa FSJ a zástupcov Ministerstva financií Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a Národnej banky Slovenska. Výsledkom úvodného stretnutia k TSI projektu bolo vytvorenie pracovných skupín pre jednotlivé výstupy a aktivity, určené v „Detailed Project Description of TSI Project“, do ktorých príslušné štátne orgány Slovenskej republiky nominovali svojich expertov. Dňa 21. 10. 2021 bol na FSJ doručený plán aktivít TSI projektu na najbližší štvrťrok. TSI projekt zahŕňa aktivity v rámci problematiky národného hodnotenia rizík, konečného užívateľa výhod, virtuálne aktíva, rizikovo orientovaného prístupu, operačných a strategických analýz, finančné vyšetovanie a konfiškácia.

5 Národná spolupráca

Prostredníctvom širokej databázy informácií získaných v rámci svojej pôsobnosti sa FSJ stala partnerom v aktívnej podpore vyšetrovania alebo operatívneho preverovania. V roku 2021 FSJ vybavila celkovo 239 dožiadaní od útvarov Policajného zboru, čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcemu roku takmer o 24 %. Najväčší počet žiadostí FSJ prijala od Národnej ústredne Europol a Národnej ústredne Interpol, a to 186 žiadostí, čím bol potvrdený stúpajúci trend z predchádzajúceho obdobia.

*Graf č. 2
Prehľad o vybavených dožiadaniach v rokoch 2020 a 2021*

Prijaté dožiadania vo vykazovanom roku súviseli prevažne s trestným činom legalizácie výnosov z trestnej činnosti a súvisiacej predikatívnej trestnej činnosti, najmä rôznych druhoch podvodov a daňovej trestnej činnosti.

5.1 Školiaca činnosť

Účinná prevencia v boji proti ML/FT si vyžaduje úzku spoluprácu medzi všetkými dotknutými subjektmi, ktorým AML zákon určuje ich oprávnenia a povinnosti. Zástupcovia FSJ z titulu svojho postavenia aj v roku 2021 ako školitelia organizovali školiace aktivity a vykonávali konzultácie. Celkovo bolo zrealizovaných 11 školení (banky – 6, stavebná sporiteľňa – 1, oblasť VASP – 1, Asociácia hazardných hier – 1). Z dôvodu obmedzujúcich protipandemických opatrení sa prevažná väčšina uskutočnila online formou. Obsah školiacich aktivít bol zameraný na náležité vykonávanie starostlivosti povinných osôb vo vzťahu klientovi, na posudzovanie (zisťovanie), či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý, ako aj na samotné plnenie ohlasovacej povinnosti.

Bolo spracované usmernenie pre fyzické a právnické osoby, ktoré poskytujú služby peňaženky virtuálnej meny a zmenárne virtuálnej meny k plneniu povinností vyplývajúcich z AML zákona.

V rámci metodickej činnosti FSJ v hodnotenom roku poskytla na základe kvalifikovanej žiadosti konkrétnym povinným osobám 24 stanovísk k aplikácii AML zákona.

5.2 Národné hodnotenie rizík

Vypracovanie **národného hodnotenia rizík legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu** (ďalej len „NHR“) vyplýva z ustanovenia § 26a AML zákona. Na spracovaní NHR sa spolupodieľali zástupcovia viacerých subjektov, a to z Ministerstva financií Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Národnej banky Slovenska, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a príslušné útvary Prezídia Policajného zboru. Výsledkom procesu v poradí druhého NHR bolo vypracovanie záverečnej správy, ktorá predstavuje komplexný obraz o hrozbách a zraniteľných miestach finančného systému vo vzťahu k ML/FT v Slovenskej republike.

V priebehu roku 2021 na základe záverov správy z NHR bol vypracovaný **Akčný plán boja proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti, financovaniu terorizmu a financovaniu proliferácie zbraní hromadného ničenia s výhľadom do roku 2024** (ďalej len „Akčný plán“), obsahom ktorého sú navrhované opatrenia na odstránenie identifikovaných nedostatkov a zmiernenie rizík ML/FT. Tieto opatrenia boli rozdelené pre konkrétne rezorty a pre určené subjekty v závislosti od ich pôsobnosti.

Projekt NHR a následné vypracovanie Akčného plánu patria medzi dôležité nástroje zefektívnenia opatrení v boji proti ML/FT, ktorými zároveň Slovenská republika deklaruje prijatie opatrení v súvislosti s odstraňovaním nedostatkov zistených v rámci 5. kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky Výborom MONEYVAL. Tento proces je neoddeliteľnou súčasťou rizikovo orientovaného prístupu, ktorý v nadväznosti na identifikáciu a porozumenie rizikám prispieva nielen k prijatiu efektívnych opatrení na zmiernenie rizík, ale aj k efektívnej alokácii ľudských a finančných zdrojov v celom systéme opatrení boja proti ML/FT.

Posilnenie medzirezortnej spolupráce a spolupráce verejných aj súkromných inštitúcií, zvyšovanie povedomia o opatreniach v boji proti ML/FT a ambiciózny prístup založený na prevencii, vzdelávaní a v účinnom presadzovaní regulačných opatrení, sú procesy, ktoré by mali znížiť zraniteľnosť v systéme opatrení boja proti ML/FT. Prijatie primeraných opatrení identifikovaných v Akčnom pláne na odstránenie alebo zmiernenie rizík je významnou súčasťou systému boja proti ML/FT, ktorému by mal porozumieť každý zúčastnený subjekt z verejného aj zo súkromného sektora.

Celý proces NHR bol zakončený v závere roka 2021 predložením Akčného plánu na schválenie vládou Slovenskej republiky.

5.3 Činnosť národnej expertnej skupiny na prevenciu a boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu

V roku 2021 FSJ zorganizovala osem stretnutí národnej expertnej skupiny na prevenciu a boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu

(ďalej len „skupina NES LP“), zriadenou Expertným koordinačným orgánom pre boj so zločinnosťou.¹⁶ Pozíciu vedúceho NES LP zastáva riaditeľ FSJ. Činnosť skupiny NES LP v roku 2021 bola zameraná na aktivity súvisiace s odstraňovaním nedostatkov, identifikovaných v správe z 5. kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky Výborom MONEYVAL. Vzhľadom k pretrvávajúcim opatreniam, súvisiacich s pandémiou COVID-19, sa stretnutia skupiny konali virtuálnou formou alebo hybridnou (prezenčnou a virtuálnou) formou.

Podstatná časť aktivít skupiny NES LP bola zameraná na problematiku nových technológií, najmä virtuálnych aktív a poskytovateľov služieb virtuálnych aktív, aktivity vedúce k identifikácii a vyhodnoteniu rizík, ktoré s nimi súvisia, ako aj spôsoby nastolenia súladu s odporúčaniami FATF č. 15 – Nové technológie.

Na platforme skupiny NES LP prebiehala taktiež intenzívna spolupráca všetkých jej členov v súvislosti s prípravou 1. správy o pokroku Slovenskej republiky, ktorá bude prezentovať dosiahnutý pokrok v odstraňovaní nedostatkov, zistených v rámci 5. kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky Výborom MONEYVAL.

¹⁶ Bližšie: https://www.minv.sk/?NES_LP

Prehľad vybraných štatistických údajov

Tabuľka č. 11

Prehľad vybraných štatistických údajov za obdobie rokov 2017 - 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Počet prijatých hlásení o NOO	2636	2509	2576	2008	2042
Počet hlásení NOO odstúpených OČTK	354	252	219	177	189
Počet zdržaných hlásení NOO odstúpených OČTK	87	44	43	71	63
Počet odstúpení na Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky	1138	980	829	702	715
Počet žiadostí zo zahraničia	265	240	236	250	231
Počet žiadostí do zahraničia	89	85	125	417	391
Počet spontánnych informácií zo zahraničia	211	420	131	278	612
Počet spontánnych informácií do zahraničia	657	5555	502	417	391
Počet kontrol	5	10	12	10	15
Vybavené dožiadania	157	149	179	192	239
Počet ohlásení o preprave finančných prostriedkov	152	230	264	123	83
Výška prepravovaných fin. prostriedkov (v tis. EUR)	5261 (+dlhopis na meno)	8132	19625	4010	2812

Zoznam skratiek

AML	angl. anti money-laundering - boj proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti
EGMLTF	angl. Expert Group on Money Laundering and Terrorist Financing - expertná skupina odborníkov na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu
EÚ	Európska únia
FATF	angl. Financial Action Task Force - Finančná akčná skupina
FIU	angl. Financial Intelligence Unit - zahraničná finančná spravodajská jednotka
FSJ	finančná spravodajská jednotka Prezídia Policajného zboru
FT	angl. financing of terrorism - financovanie terorizmu
ML	angl. money laundering - legalizácia výnosov z trestnej činnosti resp. pranie špinavých peňazí
NHR	národné hodnotenie rizika
NES LP	národná expertná skupina na prevenciu a boj proti ML/FT
NOO	neobvyklá obchodná operácia
OČTK	orgán činný v trestnom konaní
TSI	angl. Technical Support Instrument - Nástroj technickej podpory
UPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
VASP	angl. virtual asset service provider - poskytovateľ služieb virtuálnych aktív

Kontaktné údaje

ADRESA

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Prezídium Policajného zboru
finančná spravodajská jednotka
Pribinova 2
812 72 Bratislava

INTERNET

web: www.minv.sk/?financna-policia
e-mail: sjfpsek@minv.sk

TELEFÓN/FAX

tel.: 09610/51402
fax: 09610/59047

KONTAKTNÉ ÚDAJE PRE OHLASOVANIE NOO

Osobne: Račianska 45, 832 02 Bratislava
Písomne: Finančná spravodajská jednotka, Pribinova 2, 812 72 Bratislava
Elektronicky: sjfpnoo@minv.sk
Telefonicky: 09610/51419
Faxom: 09610/59047

